

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at kriminalitet begået af unge under 18 år skal behandles på en ny og anderledes måde, end det sker i dag. I Danmark er den kriminelle lavalder 15 år, og ingen under 15 år kan derfor retsforfølges. Unge under 15 år, der i dag begår kriminalitet, overdrages til de sociale myndigheder.

Men det hører med til billedet af ungdomskriminalitet og har vel altid gjort det, at der er unge under 15 år, der begår kriminalitet.

Forslagsstillerne mener, at kriminalitet begået af unge i aldersgruppen 12 til 18 år skal behandles efter en ny kriminalretspleje, og at en nyoprettet ungdomsdomstol skal kunne bedømme det kriminelle forhold.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at såvel kriminalretsplejen som ungdomsdomstolen skal formes efter inspiration fra andre europæiske lande, der har tilsvarende.

Den nye kriminalretspleje skal regulere behandlingen af kriminalitet begået af unge i alderen 12 til 18 år, herunder valg af straffesanktioner. Det er forslagsstillernes opfattelse, at straffesanktionerne over for unge i aldersgruppen 12 til 18 år kan være advarsel, bøde, samfundstjeneste eller bestå af sociale initiativer, f.eks. en indsats i hjemmet, tilbud om efterskoleophold eller andet. Det er vigtigt, at der anvises muligheder for anvendelse af sociale initiativer: indsats i hjemmet, tilbud om efterskoleophold eller andet og over for den ældste gruppe af de unge tilbud om eksempelvis elevplads. Sanktionerne over for unge i aldersgruppen 15 til 18 år kan også være de sanktioner, der findes i dag, f.eks. indgåelse af ungdomskontrakt.

En ungdomskontrakt er en aftale, hvorved den unge forpligter sig til at deltage i visse nærmere opregnede aktiviteter m.v. mod, at anklagemyndigheden afstår fra yderligere retsforfølgning.

En ungdomskontrakt er et godt tilbud til unge, et alternativ til en betinget dom med en anmærkning på straffeattesten i tre år, og netop derfor er det vigtigt, at betingelserne i ungdomskontrakten overholdes. Såvel af den unge som af samfundet.

Det er forslagsstillernes tanke, at samfundstjenestens nuværende kerneområde, berigelseskriminalitet,

bør udstrækkes til også at omfatte f.eks. hærværk og mindre voldstilfælde for unge kriminelle i alderen 12 til 18 år. Med tanke på aldersgruppen, som forslaget er møntet på, finder forslagsstillerne det naturligt, at f.eks. graffiti-hærværk og mindre voldsepisoder kan omfattes af samfundstjeneste.

Ungdomsdomstolen skal tage stilling til skyldsspørgsmålet og ud fra en individuel og konkret vurdering af forseelsens omfang beslutte en sanktion. Finder ungdomsdomstolen, at den unge er uegnet til en sanktion, anvises eller overdrages den unge til de sociale myndigheders varetægt. Ungdomsdomstolen kan opbygges efter inspiration fra lignende ungdomsdomstole i andre lande, se nærmere herom under afsnit 2.

En ungdomsdomstol vil også give den unge tiltalte retsgarantier i kraft af en forsvarer, hvorimod en ung i alderen 12 til 15 år i dag overdrages til de sociale myndigheder og underkastes foranstaltninger, selv om den unge kan være uskyldig.

1. Danske foranstaltninger over for unge under 15 år, der begår kriminalitet

Unge under den kriminelle lavalder på 15 år overdrages efter afhøring hos politiet til kommunens sociale myndigheder, hvorefter det er kommunens socialarbejdere, der skal afgøre, hvad der skal ske. Socialarbejderne anvender mulighederne i serviceloven, og her er nøgleordet »tilbud«, og loven giver kun i yderste konsekvens mulighed for at anvende »tvang«.

Først afgøres det, om den unge skal blive boende hjemme, og er det tilfældet, bliver der typisk givet en række tilbud til familien. Det kan være et par timers dagligt opsyn af socialarbejderen eller tilbud om, at den unge skal følge et bestemt projekt eller komme i en bestemt klub.

Hvis det afgøres, at den unge skal anbringes uden for hjemmet, kan det ske på to måder: frivilligt eller ved tvang. Anbringelsen kan være i familiepleje, et skolebehandlingshjem, en døgninstitution, et privatdrevet pædagogisk opholdssted eller lignende steder. Fælles for alle anbringelserne er, at de unge ikke kan